

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

REGELE NOSTRU ȘI BISERICA NAȚIONALĂ

— Cu prilejul marilor festivități din Cluj —

de: I. MATEIU

M. S. REGELE CAROL II

Ce puternice emoții covârșesc totdeauna inimile noastre în clipele când mândrul Suveran al României calcă pe pământul desrobiților de dincoace de Carpați. Căci prezența Sa augustă la marile festivități naționale de aici, le împrumută nu numai o strălucire neîntrecută, dar aduce cu Sine și acel fluid miraculos, ce se revarsă îmbelșugat peste oameni, încălzindu-i de măreția destinului românesc.

Departate de a micșora cu ceva prestigiul Coroanei, aceste coborâri pe plaiurile noastre îi aduc dimpotrivă un spor nebănuț, întărind legăturile indisolubile cu milioanele de fii cari și-au regăsit Patria străveche, și inspirând minorităților sentimentul acomodării la nouile fruntării, trasate de dreptatea istoriei.

Păstrând neștearsă amintirea războiului pentru unitatea națională, cu suferințele și izbânzile lui încununat de marșul triumfal la Budapesta, la cari a luat o parte atât de activă tânărul Prinț de atunci, Românii Transilvaniei îl înconjoară cu o profundă și înflăcărată dragoste, ce nu cunoaște

marginii comandate. S'a văzut aceasta în ceasul mare al întoarcerii din exilul dureros, iar anii ce-au urmat fericii Restaurații sunt o înșiruire elocventă de mărturii publice a fidelității noastre impresionante.

Taina acestui puternic atașament colectiv își are explicația logică și în aceea admirabilă înțelegere a sufletului ardelenesc, de care M. S. Regele Carol al II-lea a dat probe strălucite în toate împrejurările. Virtuțile și aptitudinile noastre, năzuințele noastre generoase pentru cultură, pasiunea sfântă pentru Biserică și Școală, pe cari le socotim ca și în trecut coloanele existenței naționale — au întâlnit cea mai largă primire în sufletul noului Domnitor.

Cât de adâncă a fost rezonanța acelor neuitate cuvinte regale, cari la praznicul sfintirii Catedralei din Cluj mărturiseau adevărul înălțător: „*trebuie să fiu aici astăzi, când se pecetluiește definitiv, prin credința strămoșească, piatra de hotar a țării noastre*“.

Se destăinuia astfel în ochii tuturor, de acasă și de peste hotare, o emoționantă convingere domnească, de o incomparabilă semnificație etică și politică.

Ea isvora de altfel dintr'o concepție de neasemuită frumusețe despre Biserică în dezvoltarea neamului românesc, exprimată cu o limpezime revelatorie în minunatele cuvântări, rostite la investiturile numeroșilor arhieri din anii trecuți.

„*Puterea noastră, a unui popor, oglindește puterea morală a Bisericii lui*“ — afirma programatic Suveranul într'una din aceste ocazii solemne. De aceea, ținea să sublinieze altădată cum dorește să vadă suprema noastră instituție spirituală, spunând: „*Vreau să știu că Biserica, prin slujitorii ei, vibrează, că ea este vie. Să fie pătrunzătoare de suflete, în-*

drumătoare pe calea sfântă a ordinii, a credinței, a românismului. Așa cum în trecut împrejurul Bisericii roia toată viața națională, astăzi Biserica trebuie să sprijine tot ce este progres, tot ce ajută la întărirea și propășirea Patriei“.

Și pentru a-i defini și mai precis rostul ei etern în destinul nostru etnic, Suveranul a scandat această frază de înălțător suflu istoric: „*Biserica este a lui Dumnezeu și a neamului, deci și a Regelui, care prin faptă și lege intruchipează neamul; numai lor trebuie să le slujească Biserica, și aceasta spre întărirea și demnitatea ei*“. Cine nu simte, că aici clocotește gândirea noastră întregă, prinsă în șirul de glorii vevodale cari au ilustrat-o prin vitejie și citorii neîntrecute? Și mai ales ne regăsim noi ardelenii în această robustă și cuprinzătoare metafizică regală, ce rezumă covârșitoarea noastră tradiție religioasă în care am pățimit și am biruit. Ascultați, cât de minunat o talmăcește Regele, adresându-se unui tânăr vlădică bănățean: „*Până în ziua fericită a Unirii, la voi cei de dincolo de munți, Biserica era Națiunea. Împrejurul ei se agită orice manifestare națională, precum și orice mișcare de cultură românească. Deci o frumoasă și sănătoasă tradiție, care îți va ușura munca ce ai de îndeplinit! Biserica a fost centrul cultural al vieții românești, și e bine ca ea să rămâie tot astfel și în viitor*“.

Încălzit de o atât de luminoasă conștiință și caldă pasiune pentru Biserică, M. Sa Regele Carol al II-lea a știut s'o ocrotească cu nemărginită iubire, îngrijindu-se constant de împlinirea tuturor condițiilor esențiale pentru întărirea și dezvoltarea ei.

Dovada ne-o servesc numeroasele și importante realizări bisericesti, din cursul celor 7

„Iar când s'a făcut sunetul acesta, s'a adunat mulțimea și s'a umplut de nedumerire, că-i auzea fiecare grăind în limba sa. Și se mirau toți și se minunau, zicând unul către altul: aceștia cari grăiesc, nu sunt ei oare toți Galileeni? Cum de auzim fiecare limba noastră în care ne-am născut?“

Fapte, 2, 6—8.

ani de rodnică și glorioasă domnie, pe cari le rezumăm aici cu legitimă satisfacție sufletească:

1. *S'au anulat curbele excepționale puse pe salariile clerului bisericilor românești.*

2. *S'a înscris întreaga proeșime românească din Transilvania la Casa de Pensii a Statului.*

3. *S'au complectat fondurile culturale și bisericesti a celor 2 Mitropolii românești din Transilvania, reduse sau pierdute în urma crizei financiare și a legii de conversiune, cu rentă de Stat amortizabilă în 10 ani cu dobândă de patru și jumătate la sută, în valoare de 3—400 milioane.*

a) *Ce privește biserica ortodoxă s'a rezolvat chestiunea fundațiunii „Gojdu“, redobândindu-se toate averile și veniturile acumulate pe seama reprezentanței acestei vestite fundațiuni.*

b) *S'a acordat Arhiepiscopiei Sibiului cu drept de plină proprietate și întrebuințare a veniturilor, întreaga avere cvenită populației românești de pe fostul pământ regesc prin lichidarea comunității denumită „Universitatea săsească și a celor 7 Juzi“.*

c) *S'a dăruit Eparhiei Ortodoxe a Clujului pentru reședința episcopală, palatul fostei direcțiuni Silvice din Cluj, situat în fața Catedralei.*

d) *S'au dat fondurile necesare pentru construirea Școlii Normale a Arhiepiscopiei Sibiului.*

e) *S'a înzestrat mănăstirea dela Sâmbăta-de-Sus, restaurată în cea mai mare parte, cu mijloace dela Stat, 1000 jugăre de pădure.*

f) *S'au dat în ultimii ani, sume însemnate pentru construirea de biserici pe seama populației românești din Săcuime.*

g) *S'a dat prin lege parohiilor ortodoxe o serie întregă*

de imobile din fostele domenii industriale miniere și agricole ale Statului.

h) S'au acordat sume importante pentru înzestrarea Episcopiei dela Oradea.

i) S'au luat măsuri pentru înființarea și înzestrarea noii episcopii dela Timișoara.

4. Ce privește biserica română unită:

a) I s'a cedat, prin lege, circa 1700 jugăre pământ arător cu prețul de expropriere.

b) Asemenea ca și bisericii ortodoxe, imobilele de pe fostele domenii industriale, miniere și agricole ale Statului.

c) S'au dat contribuțiuni însemnate pentru construirea pa-

latului Academiei teologice dela Cluj.

d) S'a desăvârșit construcția palatului cultural dela Blaj.

e) S'au dat mijloace însemnate pentru construcții de biserici și înființări de parohii noi în Săcuime.

Privind aceste mari și istorice înfăptuiri pentru Biserica națională din Ardeal, simțim cum peste sfintele noastre altare străbune s'a coborât din nou sufletul de ctitor strălucit al Brâncoveanului, înălțându-le pe culmile gloriei de altădată.

Aceasta va fi una din mândriile nepieritoare ale domniei celui ce este și rămâne Vododul culturii românești.

Strălucitele festivități regale dela Cluj

Duminea trecută, în 13 Iunie c., s'au desfășurat la Cluj cele mai înălțătoare festivități din câte a putut vedea în anii din urmă capitala Ardealului.

Cetatea culturii românești de dincoace de Carpați fremătă de bucurie imensă, căci Suveranul mult iubit venise din nou să patroneze una din marile biruințe ale rasei: înălțarea „Colegiului academic Carol II-lea” și inaugurarea mai multor așezăminte universitare. După sfințirea grandioasei noastre Catedrale, care pecetluia definitiv — după cuvântul inspirat al Regelui — hotarele noastre politice, noul Colegiu academic este a doua instituție națională în Cluj care afirmă năzuințele noastre de domnie prin cultură în plaiurile desrobite.

De aceea toată intelectualitatea Ardealului și Bănățului a ținut să fie de față la acest mare praznic sufletesc, urmată de zecile de mii de țărani în haine de sărbătoare. Clujul strălucea în lumină și încântare, ce radiau din ochii multimilor de elevi,

țărani și cărturari, adunați la Cluj, spre a aclama în urale entuziaste pe Domnul inimilor românești. Ele au atins clipe delirante în cadrul solemnității pentru decernarea titlului de doctor honoris causa, conferit M. S. Regelui Carol II-lea de către Universitatea din Cluj.

Splendida sală festivă a Colegiului academic era necuprinzătoare pentru ceice putuseră fi invitați. În fruntea lor se găseau: dd. Gh. Tătărescu, prim-ministru și alți membri ai guvernului, Al. Lapedatu, președintele Senatului, I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, cu P. S. S. Episcopi Nicolae al Clujului, Vasile al Caransebeșului și Nicolae al Oradiei, Episcopatul Bisericii gr.-catolice condus de Păr. Mitropolit al Blajului Al. Nicolescu, Episcopii și reprezentanții celorlalte Culte, conducătorii Armatei, ai învățământului de toate gradele, ai instituțiilor publice de Stat, societăților culturale, de binefacere etc.

Festivitățile au început cu sfințirea apei săvârșită de către P. Sf.

nostru Episcop Nicolae Colan, asistat de P. C. consilieri Dr. Seb. Stanca, Dr. V. Sava L. Curea, păr. prof. G. Munteanu și arhidiacon Dr. I. Vască. Răspunsurile le-a dat impecabil corul mixt de sub conducerea maestrului A. Bena. A impresionat mult noua compoziție corală Măntuiește Doamne poporul Tău... a dlui Bena.

Apoi serbările s'au desfășurat potrivit programului, atingându-și culmea în cele două discursuri neîntrecute ale Suveranului. Din lipsă de spațiu, suntem nevoiți să reproducem numai unul din aceste discursuri.

Discursul M. S. Regelui Carol II.

Domnule Rector, Domnilor,

O vie emoție Mă cuprinde, în această clipă, în care Universitatea Ferdinand I a Daciei Superioare Imi decerne cea mai înaltă distincție academică: titlul de Doctor Honoris Causa al Facultății de litere.

Cuvintele de mulțumire sunt o banalitate, deci nu prin cuvinte, ci prin fapte Voiu încerca a mulțumi Universității Clujene pentru această cinste și pentru această bucurie ce Mi-o face astăzi. (Aplauze).

Este ceva simbolic poate, că această decernare se petrece în acest an al Domnului 1937, an ce însemnează pe răbojul vieții Mele un sfert de veac de muncă plină de credință întru ridicarea neamului Meu pe un teren care până atunci nu fusese apreciat de nimeni. (Aplauze).

Astăzi tocmai, Universitatea Ardealului vine prin acest titlu de Doctor Honoris Causa să recunoască că această credință de acum douăzeci și cinci de ani și-a dat roadele voite.

Nu pot zice că a fost o muncă lipsită de piedici. Am avut de luptat cu multe nepriceperi și am fost frânat de multe surâsuri. Dar credința pe care am pus-o acum douăzeci și cinci de ani în opera de ridicarea tineretului, a fost imboldul care M'a mînat pe Mine și pe colaboratorii Mei la victorie. S'a adevărit încă o dată Scriptura: „Crede și vei birui.” (Aplauze).

De sigur nu din prima zi am găsit calea pe care pășesc astăzi pentru ridicarea culturii neamului. Au

fost anii de ucenicie; au fost apoi anii de cercetare a tineretului — până ce aslăzi calc pe calea cea adevărată. La 40 de ani trecuți cu acelaș avânt tineresc, cu aceeași credință în izbândă, ca la vârsta de 19 ani. (Aplauze prelungite).

Pornind dela nevoia de a da un imbold sporturilor, deci sănătății fizice a tineretului, trecând pe urmă la planul mai înalt al unei adevărate educațiuni sufletești, făcută în aer liber prin cercetășie, — la punctul decisiv prin înființarea „Fundăției Principele Carol.”

De acolo s'a desvoltat din ce în ce, credința că salvarea neamului nostru atarnă de felul cum vom desvolta în mod sănătos satul și pătura țărănească. Fundația Mea s'a dus către acest element atât de sănătos al Românilor, nu ca să-i ceară ceva, ci ca să-i dea. (Aplauze). N'a fost în această operă vre-o idee preconcepțată. Țăranul Fundăției nu este un țăran de operetă, ci este un țăran pe care voim a-l ajuta: este un țăran căruia îi dăruim sufletul și munca noastră. (Aplauze).

Foloasele ce le tragem de aici sunt totuși mari, dar nevăzute: este puțința de a cunoaște sufletul acestei Țări; este puțința de a ne adăpa la adevăratul izvor al celui mai curat naționalism. Cercetând de aproape sufletul și nevoile tălpei țării, cercetezi și pricepi adevăratul românism. Și ce nesecate comori sufletești culgi prin acest contact! Am învățat să cunosc un alt țăran decât acela din cărți; un țăran pe care numai două elemente au poate posibilitatea de a-l întrezări: învățătorul la școală și ofițerul instruind recruții.

Astăzi, când aici, în fața acestei adunări atât de alese, serbătoriți prin Mine această înfăptuire, am datorită sfântă de a mulțumi Celui Atotputernic Dumnezeu Părinților noștri, că a sădit în sufletul Meu credința și puterea de a îndeplini această operă. (Aplauze prelungite).

Domnule Rector, Domnilor,

Baza culturii românești este ceea ce putem culege din chiar sufletul neamului nostru. Virtuțile cari veacuri dearândul ne-au păstrat neclintite neamul pe aceste plaiuri, sunt chiar virtuțile de căpetenie ce se cer pentru înfăptuirea unei opere științifice: răb-

MÂNGĂITORUL

Profeția lui Ioil se apropia de realizare. Casei din Sion i se hărăzise menirea, ca sub coperișul ei să se desfășoare un nou eveniment, după cel dela Cina cea de Taină. Ea era scutul și adăpostul celor aleși ai Domnului — unde îngroziți de cruzimea animalică și răutatea omenească deslănțuită în jalnica săptămână a patimilor, se retrăgeau apostolii. Aici stăteau și după Înălțarea Domnului, plini de îngrijorare și retrași de lume și nu cutezau să iasă în mijlocul ei ca să-și împlinească misiunea primită. Așteptau împlinirea unei făgăduințe noi.

Arătarea Domnului acolo, în casa în-cuiată din marginea Ierusalimului șterse în-doiala mărturisirei lui Luca și Cleopa și ușurase considerabil povara amintirilor trecute.

Mai mult chiar.

În sufletul lor obidit simțeau o des-morțire plăcută, provocată de o nouă dâră

de lumină furișată, care încerca să se infiripe la căldura nădejzii mângăitoare. Dar o complectă eliberare din situația deprimată și mereu alimentată din nedoritele evocări ale trecutului nu putea veni, căci le lipsea rezortul puternic care să-i smulgă din ea. Ei își cunoșteau și vedeau neputința lor inerentă și cu atât mai arzător așteptau intervenția unui fenomen puternic, mai presus de fire și lume. Singur acesta putea să le întindă toiagul lor de sprijin și putere, cu ajutorul căruia să se poată smulge odată din umilitatea pasivitate, ca să-și redobândească iarăși echilibrul moral, reinviorator.

Mântuitorul le-a promis înainte de înălțare că în curând ei se vor boteza cu Duhul Sfânt. Celui ce cunoștea adâncurile sufletești ale oamenilor i-a fost deajuns o aruncătură de privire, ca să cunoască starea lor umilă, iar sub imboldul milei sale nemărginite să le promită reinviorarea și întărirea lor prin trimiterea Duhului Sfânt,

Domnul de viață făcătorul... Carele a grăit prin profeți. El, Mângăitorul să-le redea viața; viața nouă a sufletului renăscut în pletitudinea puterilor necesare și indispensabile unei misiuni atât de înalte și grele. Duhul adevărului să le deschidă graiul cuvintelor înaripate, îndrăznețe și neperitoare, cari să vestească învățătura primită priu inspirație divină, asemenea vechilor profeți.

Ce schimbare minunată, în capitis et membris! Dar nu era fixat timpul în care se va petrece schimbarea, și cum așteptau ei ceasul ca să vestească mărirea lui Dumnezeu. Cine ar putea spune sbuciumul fiecărui ceas și fiecărei zi?! Cine știe sub ce formă antropomorfă nu-l așteptau să vină, să le vorbească și să-i întărească. Singura mângăiere le rămăsese rugăciunile fierbinți șoptite în dosul ușilor zăvorite.

Dar iată, că'n ziua zecea s'a împlinit. În loc de cuvinte, falfăiri ușoare de zefir, în loc de porumbelul Iordanului, limbi

Nr. 17—1937.

Convocare.

În înțelesul art. 25 din Statutele Asociației Clerului „Andrei Șaguna” din mitropolia Ardealului, convocăm prin aceasta preoțimea din eparhia Clujului la **adunarea generală** a secției Cluj pe ziua de **Vineri în 25 Iunie 1937** în orașul Dej.

Programul adunării:

1. Ora 8 dimineața serviciul divin al Sf. Liturghii cu invocarea Duhului Sfânt în biserică din Dej. Predică rostită de P. C. Prot. *Alexandru Baba*.

2. Ora 9 și jumătate deschiderea adunării.

3. „Demnitatea preotului” (judecată după fapte, port etc.) Referat împreună cu discuții de P. C. Cons. *Dr. Seb. Stanca*.

4. Raport în chestiunea trecerii preoției la Casa generală de pensii a Statului.

5. Raport despre situația fondului de ajutorare preoțesc.

6. Proiect pentru încadrarea preoteselor în fondul de ajutorare.

7. Alegerea comitetului pe un nou period de trei ani.

8. Propuneri. Se vor trimite biroului cu cel puțin trei zile înainte de adunare.

9. Ora 18 seara Vecernie, împreună cu meditație rostită de P. C. Prot. *Zaharie Manu*.

Preoții cari au nevoie să stea și peste noapte în Dej se vor adresa P. C. Prot. *Zaharie Manu*.

Cluj, la 14 Iunie 1937.

Dr. Seb. Stanca, președinte.

Ion Goron, secretar.

darea și credința în izbândă. La aceasta trebuie noi, generația nouă, să adăogăm încă o virtute: credința în muncă, — fiindcă fără ea orice încercare de a face operă utilă și temeinică este zadarnică.

Când zic că din sufletul neamului nostru trebuie să culegem puterea culturii românești, nu vreau să zic că trebuie să rămânem la o cultură primară și rurală — hotărât că nu! Dar rolul omului de știință este tocmai de a alambica, din acest suflet elixirul ce dă vieții noastre intelectuale specificul românesc. (Aplauze).

Și această operă am încercat să o fac și prin Fundația pentru Literatură și Artă și prin colaborarea Fundațiilor în Uniune.

Vreau să ridic și să încurajez orice operă de valoare, produsă de o minte românească. Dar cer mai înainte de toate ca această operă să fie serioasă și să aducă un aport real ramurei de cultură căreia îi aparține.

Cultura nu este un lucru de sine stătător; este un element de căpetenie în sinteza puterii și dreptului la viață al unui neam. Ea este partea neperitoare a patrimoniului național, care dă dreptul unui popor de a suptă vieții eternității. (Aplauze puternice).

Iată de ce cu atâta dragoste și cu atâta râvnă M'am înhamat la această operă, căci nu pot concepe ca neamul Meu, să nu fie neperitor „în ale lumii gînte mari.” (Aplauze).

Operele mari sunt produsul unor genii, dar geniile nu se produc decât în acele rase, care au voința hotărâtoare colectivă de a birui pe calea cea largă a civilizației eterne. Această voință colectivă însă nu se poate crea decât prin creșterea progresivă și solidă a generațiilor ce se urmează. Iată deci, în acest cadru al dezvoltării culturii naționale, rolul străjeriei.

Precum ați văzut, un sfert de veac am urmat fără șovăire această operă,

care pe zi ce trece s'a întărit și s'a cristalizat, — și acum, pricepută de toți, va putea pași pe calea ce a fost trasată pentru întărirea și ridicarea sufletului acestui neam.

Domnule Rector, Domnilor,

Adânc mișcat de gestul Universității Regele Ferdinand I., Imi reînnoiesc, drept mulțumire, făgăduiala de a pași, cu și mai multă enrgie și râvnă, pe această cale de dezvoltare a culturii românești. (Aplauze, ovății și urale prelungite).

În numele Bisericii naționale a vorbit I. P. S. Mitropolit *Nicolae Bălan*, rostind o cuvântare înălțătoare.

După masă Suveranul a vizitat Institutul de istorie națională, unde

a fost salutat în cuvinte entuziaste de dl prof. *I. Lupaș*, apoi Grădina botanică, căminul studenților și al studentelor, și Arena sportivă unde străjerii au executat câteva exerciții.

Seara s'a dat un banchet la Colegiul academic, vorbind dl Dr. C. Angelescu Ministrul Educației naționale, căruia i-a răspuns emoționat Regele, profund mulțumit de primirea însuflețită ce i s'a făcut în capitala Ardealului.

A fost una din zilele mari ale neamului, care a dovedit din nou cât de indisolubile sunt legăturile între Țară și Suveranul marilor înfăptuiri naționale.

INFORMAȚIUNI

Conferința protopopească a protopopilor din eparhia Clujului, convocată, dar amânată dela data 20 Aprilie, s'a convocat din nou pe ziua de **Sâmbătă în 26 Iunie a. c.**, în Dej. P. C. Protopopii sunt rugați să se prezinte toți la locul indicat. Programul conferinței s'a trimis pe cale oficială tuturor P. C. Protopopii.

Vizite suspecte. Am pomenit de vizitele ce le face prin Ardeal Nunțiuul papal *Andrei Casulo*, exprimându-ne uimirea pentru acest mod straniu de a-și exercita atribuțiile diplomatice. Aflăm acum, că Excelența Sa a binevoit a cerceta și comuna *Râmeți* de pe valea Iadului, jud. Bihor. Or, se știe că aici sunt numai români ortodocși. Atunci cu ce gând a mers acolo? Să facă prozești probabil, pentru noua biserică unită zidită pe cheltuiala proprie de P. S. Episcop *V. Frențiu*. Faptul, că are aici un ferestru și depozit de scânduri nu motivă de loc înălțarea unui locaș de închinare, așa de costisitor. Era deci foarte transparent planul de a momi sufletele ortodoxe, cari dețin exclusiv toate așezările din aceea vale. Aducerea nunțiuului papal tocmai aici înseamnă confirmarea pe față a inten-

țiilor regretabile împotriva credincioșilor noștri. Știm, că P. Sf. Episcop *Nicolae* dela Oradea stă de veghe contra dușmanilor, dar ne întrebăm ce măsuri înțelege să ia guvernul față de asemenea vizite suspecte.

Încordarea dintre Berlin și Vatican. Am semnalat de mai multe ori relațiile din ce în ce mai dușmănoase între Germania și Cetatea Vaticanului. Nici una din părți nu vrea să cedeze o iotă din ideologia și ambițiile ei. Revin acuzațiile mutuale de călcarea stipulațiilor din concordat. Hitler răspunde, că atunci când ele prejudiciază interesele naționale, are dreptul să le înlăture. Nu de mult cardinalul catolic din Chicago a rostit o cuvântare de grele critici la adresa Berlinului. Răspunsul a fost un energic protest la Vatican, care neluând sancțiuni contra cardinalului, provoacă ruperea legăturilor diplomatice dintre cele două Puteri.

Caracterul de ultimatum al protestului a stârnit mare emoție la Sf. Scaun. Vom vedea în curând efectele.

Furtună redacțională. Probabil cititorii bănuiesc că e vorba iarăș de ziarul *Unirea* dela Blaj. În adevăr, s'au tulburat din nou clarissimi redactorii, căci iată-i aruncând ful-

de foc incandescent pluteau deasupra capetelor fiecăruia, în mod minunat.

Adierea lor au simțit-o în inimi arzând și înoinđ, ca să nu se mai recunoască sub noul aspect de tărie, înțelepciune și curaj. S'au ridicat ca reinviații din moartea unei letargii dăinuitoare, ca să deschidă ușile casei, graiului și curajului dobândit atunci.

Avântul lor a dat rod îmbelșugat atunci în Ierusalimul nerecunoscător, făcând ca tocmai de aici, din Sion, să iasă *legea și cuvântul Domnului* în toate părțile lumii.

Nici piedeci, uneltiri și prigoniri nu i-au mai putut sta în cale acestei puteri cuceritoare.

Fericiți și dornici, răscumpărau cu sângele lor apostoli și martiri, credința sfântă. Era puterea mângâierii sfinte. Toate încercările prigonirilor saeculare erau în fața lor zadarnice.

Din pulsația și căldura sângelui lor nevinovat, vărsat în arenele de exterminare

ale popoarelor, s'a înălțat și mai frumoasă floarea credinței creștine, sub razele calde ale Mângâitorului. El a mângâiat-o călduros și în decursul celor două milenii de existență, prin cele trei virtuți ale sale, *credința, speranța și iubirea*.

Prin ele se prezintă și azi în toate împrejurările vieții și necazurilor, cu aceiaș putere de animator și mângâitor.

Pr. V. MATEIU.

Serbările religioase dela Sibiu.

De Rusalii au loc în vechea cetate a ortodoxiei românești mari serbări religioase, prilejuite de congresul anual al „*Oastei Domnului*.” Din țara întreagă vor curge roiuri dese de luptători devotați pentru Hristos, spre a se revedea ca frați buni și credincioși însuflețiți ai Bisericii străbune. În cursul celor două zile de pioasă reculegere duhovnicească, ostașii vor face privegherea în catedrală, se vor mărturisi și cumineca, vor asculta sf. Liturghie și se vor lumina

de cuvântul înțelept al I. P. S. Mitropolit *Nicolae*, al P. S. S. noștri Episcopi dela Cluj, Oradea și Caransebeș, și al multor clerici și mireni fruntași. Vor fi zile de bucurie negrăită în Domnul și de întărire cerească pentru apostolia sfântă, la care-i chiamă pe toți de Dumnezeu inspiratul urmaș al Mitropolitului *Șaguna*.

Acest praznic va fi precedat tot la Sibiu de congresul general al *Societății femeilor ortodoxe*, prezidat de dna *Alexandrina Cantacuzino*. În cele 3 zile de muncă se vor debata probleme însemnate pentru viața noastră religioasă-națională, dovedindu-se înc'odată rolul hotărâtor al acestei societăți în dezvoltarea neamului. Sibiuul, va fremăta timp de 5 zile de mii de Români din tot cuprinsul României, afirmând prin ținuta și voința lor forța imensă a ortodoxiei în consolidarea și progresul Statutului nostru întregit. Salutăm cu entuziasm aceste manifestări ale spiritualității românești, care ne va da biruința de mâine.

■ ■ Abonați și răspânđiți ■ ■
■ ■ „VIATA ILUSTRATA” ■ ■

gere cumplite contra „Ligii Antirevizioniste” pe motiv că aderă... la acțiunea prof. Onisifor Ghibu. Concluzia este teribilă: uniții să părăsească această mare asociație națională! Ați auzit? Și de ce oare această bombă, mai mult teatrală? Se luptă d. Ghibu împotriva uniților români sau a catolicilor unguri? N'a readus dsa atâtea averi mari în patrimoniul Statului, dovedind în fața justiției că ordurile călugărești maghiare le dețineau ilegal? Cui se datorește înstăpânirea uniților pe biserica Universității din Cluj, decât acțiunii exasperate a dlui Ghibu? Și atunci Blajul să-i răspundă cu invective, pentru că a solidarizat și Liga antirevizionistă cu o mișcare națională?

Suntem siguri, că cititorii „Unirii” vor judeca mai obiectiv chestiunea aceasta și nu se vor lăsa speriați de falsa furtună din redacția amatorilor de dihonie între frați.

Ungaria și vecinii ei. *Prim-ministrul Darányi a ținut să declare într'un discurs recent, că Ungaria dorește raporturi amicale cu Statele Micii Înțelegeri, dar numai sub două condiții: 1. să acorde minorității maghiare drepturile ce le reclamă și 2. să admită dreptul Ungariei la înarmare egală. Dl Darányi nu este deloc original, căci nu face decât să copieze pe contele Ștefan Bethlen. Cât privește tratamentul minorităților noi ne conformăm tratatelor internaționale. Dealtfel Ungurilor nu le merge de loc rău: dovadă mulțimea lor în București, puzderia de gazete ce ies în Ardeal și stăpânirea industriei — comerțului. Oare tot așa le merge și Românilor din Ungaria? Ar fi o fericire. Cât despre a doua condiție ea ar putea fi împlinită numai pe lângă garanții serioase, că nu va fi îndreptată contra Micii Înțelegeri pentru refacerea Ungariei „milenare”. Le pot da magnații revizionisti? Grea întrebare.*

Concordatul iugoslaviei. În țara vecină sunt mari frământări pe chestiunea Concordatului semnat acum 2 ani, dar încă neratificat din cauza opoziției ce-o întâmpină guvernul în opinia publică. Anume i se împotriveste energic atât Biserica ortodoxă, în frunte cu Patriarhul ei, care amenință pe conducătorii politici cu anatema, cât și Dr. Macek șeful opoziției croate, nemulțumit de câteva stipulațiuni ce desavantajează biserica r. catolică din Croația. În schimb, arhiepiscopul catolic din Zagreb este de partea guvernului, ceea ce îl face suspect din punct de vedere politic în fața credincioșilor săi. Prezintarea Concordatului în Parlament va stârni agitații mari. Situația este destul de dificilă pentru guvern, căci în curând expiră termenul ratificării. Iată, ce înseamnă a te incurca în itele politicii concordatate.

Agitatori maghiari. Am semnalat adeseori cazuri regretabile de agitații contra Statului, la cari se dau preoții catolici maghiari. Ele sunt inspirate de Budapesta, care prin agenți bine plătiți întreține revizionismul înșelător și absurd printre minoritarii noștri. Astfel justiția a fost silită să se pronunțe de curând în procesul unui preot catolic din Vișeu-de-sus în Maramurăș, care îndemna o femeie să învețe unguerește, căci nu peste mult vor veni aici Maghiarii. Făcându-se dovada instigației, justiția l-a condamnat la 10,000 Lei amendă. Iată, ce ușor devin „eroi” amatorii de aventuri revizioniste.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 4125/937.

Comunicat oficial.

Ziua de 21 Iunie, a doua zi de Rusalii, a fost decretată în anul acesta ca ziua „Astrei”. Este în deosebte cunoscut întregii opinii publice din Ardeal, ce importanță covârșitoare a avut și are și astăzi această instituție pentru viața culturală, socială și economică a poporului nostru din Ardeal. Avem deci obligația morală și națională ca să-i dăm cu toții întreg sprijinul nostru, pentru ca să-și poată împlini și pe mai departe chemarea.

În ziua de 21 Iunie a. c., instituțiunea noastră va organiza în toate despărțămintele și cercurile sale culturale manifestări cu conferențe și prelegeri populare și va lansa, cu acel prilej, ca și în anul trecut, *liste de subscripție în folosul „Astrei”*, pentru ca această instituție, lipsită de ajutoare dela Stat, să poată face față tuturor obligațiilor sale de ordin cultural.

În consecință îndrumăm pe preoții noștri ca a doua zi de Rusalii să țină o predică pentru „Astra” îndemnând credincioșii să semneze obolul lor, oricât de modest, în listele ce le vor circula în acea zi conducătorii localnici ai Astrei.

Iar la toamnă în ziua de 21 Noembrie se va purta în toate bisericile un disc special pentru Astra, având preoții să țină în evidență această dată și să explice în prealabil poporului pentru ce poartă acest disc.

Sumele încasate se vor vărsa apoi aici, ca să le transpunem celor în drept.

Cluj, la 11 Iunie 1937.

Consiliul eparhial.

Nr. 4239/1937.

Comunicat oficial.

Stațiunea balneo-climatică „Hebe” din Sângeorz Băi, județul Năsăud, dela poalele și versantul de Sud al munților Rodnei, se află la o altitudine de 451 m. și într'o regiune cu climă dulce și ferită de curenți.

Cele 5 izvoare de ape minerale naturale cloruro-sodice bicarbonate „Hebe” sunt cele mai radio-active din România, similare ca acțiune cu apele de Karlsbad și Vichy și sunt indicate în bolile de stomac (gastrite cronice, ulcere gastro-duodenale), în bolile intestinale (colite, constipații), și în bolile ficatului (congestii scleroze, ictere, colecistite cronice, etc.).

În casa Episcopiei ortodoxe române din această Stațiune prețul unei camere este pentru preoți 40 Lei, iar pentru alți vizitatori 70 Lei, pe zi.

Prenotările se fac la administratorul casei Episcopiei: C. Preot-profesor Ioan Bunea.

Cluj, la 16 Iunie 1937.

Consiliul eparhial.

Oficiul paroh. ort. rom. Apahida

Nr. 77/1937.

(20) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. rom. din Apahida, jud. Cluj, dă în întreprindere pe cale de licitație publică *zidirea noii Biserici*, conform planului și devizului aprobat de Veneratul Consiliu eparhial din Cluj, sub nr. 2420 din 1937, și invită pe cei interesați, ca până la 4 Iulie c., la ora 12 a. m., să-și înainteze Consiliului parohial oferte în scris, închise și sigilate.

Licitația se va ține în aceeași zi (4 Iulie) la ora 2 p. m., în cancelaria oficiului parohial ortodox român din localitate.

Ofertele vor avea în vedere următoarele două cazuri:

1. Dacă va da parohia întreg materialul transportat pe șantier? Sau
2. Dacă parohia va da numai materialul ce-l are la dispoziție azi, iar restul va fi procurat de antreprenorul respectiv, făcând transportul dela gara din loc tot parohia?

Concurenții vor depune un vadiu în numerar, hârtii de valoare, libele de bancă acceptabile sau imobil liber de sarcini, de 10% din prețul devizului care este de Lei 854.541.

Planul și devizul precum și condițiile speciale de executare se pot vedea zilnic la oficiul parohial ort. rom. din Apahida.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința zidirea bisericii, fără considerare la prețuri și condiții aceluia dintre ofertanți, care va prezenta mai multă garanță și soliditate.

Epitropia nu suportă spesele de participare la licitație.

Antreprenorul căruia i se va încredința lucrarea va avea să suporte și prețul planului și devizului.

În cazul când prima licitație nu se va putea ține din cauza lipsei de concurenți sau din alte motive, atunci licitația se va ține din nou peste 8 zile adică la 11 Iulie, la aceeași oră și în aceleași condițiuni.

Apahida, la 14 Iunie 1937.

Ioan Lazar, Samoilă Dindia, paroh. epitrop.

Văzut: Nicolae Vasiu, protopop.

Oficiul protopopesc ort. rom. Dej

Nr. 402/1937.

(21) 1—3

CONCURS

Se publică concurs pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa II Ciceu-Poieni, prot. Dej, devenit vacant prin moartea parohului Alexandru Sigertău și în baza deciziei Ven. Cons. Ep. Nr. 2513/1937, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile acestui post sunt:

1. Salar de stat.
2. Locuință închiriată de parohie până la construirea unei case.
3. Lemne de foc din pădurea urbană.
4. Sesiune par. de 9 jug., 1410 st. p.
5. Una mersă de cucuruz sfârmat și o zi de lucru dela fiecare fum.
6. Stolele obicinuite.

Cererile de concurs înzestrate cu documentele cuvenite se vor înainta în termenul indicat Of. prot. din Dej.

Candidații vor prezenta și act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru și cu avizul prealabil al Of. prot. se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu credincioșii.

Dej, în 7 Iunie 1937.

In înțelegere cu Consiliul parohial ort. rom. din Ciceu-Poieni.

Zaharie Man, protopop.

(23) 1—1

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ort. rom. din comuna Vașcapău, jud. Sălaj, dă în întreprindere pe cale de licitație publică *zidirea din roșu și punerea sub acoperiș a Bisericii*, conform planului și devizului aprobat de Veneratul Consiliu Eparhial din Cluj, sub nr. 1912, din 12 Martie 1936, și invită

pe cei interesați, ca până la 27 Iunie a. c., să-și înainteze Consiliului parohial oferta în scris, închisă și sigilată.

Licitația se va ține în aceeași zi la ora 3 p. m., în școala primară de stat din localitate.

Parohia dă: piatra, nisipul, apa, varul, cărămida, țigla și zilerii, precum și transportul altor materiale de lipsă.

Reflectanții vor depune o garanție în numerar, ori în imobil, 10% din suma globală de 124.107 Lei (adica una sută douăzeci și patru mii una sută șapte Lei).

Planul și devizul se pot vedea zilnic la Oficiul parohial.

Consiliul parohial își rezervă dreptul de a încredința zidirea Bisericii aceluia dintre ofertanți, care va prezenta mai multă garanță morală și materială, fără considerare la preț.

Parohia nu suportă spesele de participare la licitație.

Vașcapău, la 6 Iunie 1937.

Ioan Câmpeanu, Traian Burian, preot. epitrop.

Nr. 255/1937.

Văzut: Unguraș, 15 Iunie 1937.

I. Ghiurișan, protopop.

Oficiul protop. ort. rom. Abrud

Nr. 193/1937.

(22) 1—3

CONCURS

Se publică concurs pentru ocuparea postului de paroh în parohia de cl. III. Corna, din protopiatul Abrud, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Beneficiile împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat.
2. Casă parohială și grădină cu dependințe gospodărești și $\frac{1}{4}$ jugăr de cosit.
3. Onorariile stolare îndatinate.

Cererile de concurs, înzestrate cu documentele de lipsă, se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termenul fixat.

Candidații vor prezenta și act de învoire dela P. S. S. Episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Candidații, cu prealabila noastră încunoștințare, se vor putea prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Abrud, la 5 Mai 1937.

In înțelegere cu consiliul parohial din Corna.

Petru Popovici, protopop.

Oficiul parohial ort.-rom. Idicel-pădure.

Nr. 27/1937.

(19) 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia Idicel-pădure se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Onorariile stolare îndatinate în localitate.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma de cântăreț oficiului nostru parohial în termenul fixat, prezentându-se în parohie în vre-o Duminică pentru a cânta la strună.

Idicel-pădure, la 22 Mai 1937.

Teodor Bucur, Danciu Gheorghe, paroh. secretar.

Nr. 697/1937.

Văzut: Reghin, la 31 Mai 1937.

I. Maloș, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.